

2034/059/82

2034

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 24.6.1982 työryhmän, jonka tehtävänä oli käsitellä Urho Kekkosen Kuntoinstituut-
tisäätiön 17.6.1982 päivätty hakemus siihen liittyvine

selvityksineen. Hakemus koskee valtionavun myöntämistä UKK-instituutin rakentamiseen jo tulo- ja menoarvioissa varatuista määrärahoista ja vuoden 1983 tulo- ja menoarvioon varattavasta määrärahasta sekä valtionavun myöntämistä UKK-instituutin toimintakustannuksiin. Tässä yhteydessä sen tuli hankkia tarvittavaa lisäselvitystä ja kuulla asiantuntijoina Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiön ja Jyväskylän yliopiston edustajia ja tarvittavassa määrin muita asiantuntijoita.

Työssään työryhmän tuli selvittää ja tehdä ehdotus sellaisista hallinnollisista järjestelyistä, joiden avulla instituutin toiminta, joka pääosin rahoitetaan julkisin varoin, järjestetään riittävässä yhteistoiminnassa muiden alan tutkimuslaitosten, - erityisesti Jyväskylän yliopiston kanssa. Työryhmän tuli muun ohella selvittää, olisiko tarpeen perustaa eri tutkimusaloja edustavista ja myös valtion tutkimushallintoa edustavista jäsenistä koostuva säätiön hallintoon kuuluva tieteellinen neuvosto. Neuvosto käsittelee laitoksen tutkimusohjelmat ja laitoksen toiminnan tavoitteet.

Työryhmän tuli antaa lausunto säätiön hakemukseen liittyvästä tutkimusohjelmasta sekä laitoksen tulevasta henkilöstömäärästä sekä sen yleisestä tutkimusalasta. Tällöin tulee myös selvittää, minkä ministeriön hallinnonalalle laitos lähinnä kuuluu.

Samoin työryhmän tuli antaa lausunto siitä, onko esitetty rakennusohjelma asianmukainen laitoksen käyttötarkoitus ja tutkimusohjelma huomioon ottaen vai tulisiko sitä joiltakin osin tarkistaa.

Työryhmän tuli niin ikään tehdä ehdotus käyttökustannusten rahoituksen tarpeesta ja tähän liittyen selvittää, mistä eri lähteistä laitoksen käyttökustannusrahoitus voidaan luotettavasti järjestää.

Erikseen työryhmän tuli tehdä ehdotus valtion vuoden 1982 lisämenoarvioon ja vuoden 1983 tulo- ja menoarvioon tarvittavista määrärahoista.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin hallitusneuvos Risto J a a k k o l a sosiaali- ja terveysministeriöstä sekä jäseniksi osastopäällikkö Markku L i n n a opetusministeriöstä, apulaisprofessori Risto S a n t t i Suomen Akatemian lääketieteellisestä toimikunnasta, hallitusneuvos Antero K i v i valtiovarainministeriöstä, vs. apulaisosastopäällikkö Markku M u r t o m a a lääkintöhallituksesta, professori Jussi H u t t u n e n Kansanterveyslaitoksesta ja lääketieteen ja kirurgian tohtori Arpo A r o m a a Kansaneläkelaitoksesta. Työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet toimistopäällikkö Matti L ä h d e o j a opetusministeriöstä Markku L i n n a n sijaisena ja vt. ylilääkäri Risto L a p p i lääkintöhallituksesta Markku M u r t o m a a n sijaisena. Työryhmä kutsui sihteerikseen vt. ylilääkäri Risto L a p i n . Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi 20.7.1982 mennessä.

Työryhmä kutsui pysyväksi asiantuntijaksi toimistopäällikkö Herman N u r m i s e n sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Työryhmä on kuullut asiantuntijoina osastopäällikkö Pekka M e t s o l a a ja yli-insinööri Heikki S ä t t i l ä ä rakennushallituksesta, professori Ilkka V u o r t a

ja dosentti Pekka O j a a UKK-instituutista ja arkkitehtejä Tuomo S i i t o n e n ja Pekka H e l i n suunnittelusta vastaavasta arkkitehtitoimistosta, Tampereen yliopiston rehtoria, professori Jarmo V i s a k o r p e a, professori Mauri I s o k o s k e a ja johtaja Pentti S a l m e l i n i a, ylilääkäri Arto U u s i t a l o a Tampereen yliopistollisesta keskussairaalaasta, Tampereen kaupungin apulaiskaupunginsihteeri Tapani M a t t i l a a, Jyväskylän yliopiston vararehtori Mikko R a a t i k a i s t a, dekaani Risto T e l a m a a, professori Paavo K o m i a ja professori Eino H e i k k i s t ä sekä liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiön edustajia apulaisprofessori Pauli V u o l l e t t a ja isännöitsijä Jarmo H a k a m ä k e ä, Jyväskylän yliopiston suunnittelija Erkki T u u n a s t a, apulaiskaupunginjohtaja Ahti V i e l m a a Jyväskylän kaupungista sekä Raha-automaattiyhdistyksen hallituksen puheenjohtajaa, kansanedustaja Matti R u o k o l a a.

Työskentelynsä aikana työryhmä on vierailnut Tampereen ja Jyväskylän yliopistoissa ja tutustunut näiden laitosten tutkimusalueisiin ja tiloihin.

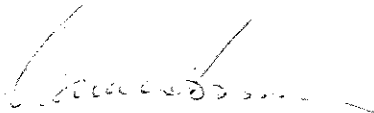
Työskentelyssään työryhmä on pyrkinyt ottamaan huomioon tällä alalla toimivien muiden tutkimuslaitosten toiminnan sekä näiden tutkimus- ja kehittämissuunnitelmat. Työryhmä ei ole ottanut kantaa siihen, onko instituutti erillisenä tutkimusyksikkönä tarpeellinen vaan on perustanut työnsä valtioneuvoston ja eduskunnan tekemiin periaatepäätöksiin.

Saatuaan tehtävänsä suoritetuksi työryhmä luovuttaa kunnioittaen muistionsa sosiaali- ja terveysministeriölle.

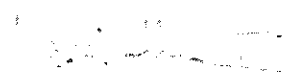
Työryhmän muistioon liittyy jäsenten Aromaa ja Kivi eriaävät mielipiteet.

Helsingissä 19 päivänä heinäkuuta 1982

Risto Jaakkola

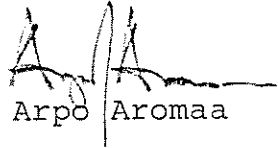

Markku Linna

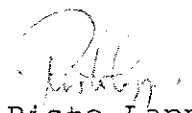

Antero Kivi

Jussi Huttunen

Risto Santti

Markku Murtomaa

Arpo Aromaa

Risto Lappi

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiö	1
Työryhmän työn lähtökohdat	2
Säätiön esitys UKK-instituutin toiminta-alueesta	4
Esiintulleita ongelmia	5
Sijoituspaikka	6
Toiminta ja tarkoitus	6
Rahoitus	7
Hallinto	8
Työryhmän selvitykset UKK-instituutin toiminta- alueesta	8
Työryhmän arvio säätiön hakemuksesta (17.6.1982)	10
Perustamiskustannukset	10
Käyttökustannukset	11
Työryhmän ehdotukset	11
Toiminta	11
Toiminnan järjestäminen	12
Käyttökustannukset	13
Perustamiskustannukset	14
Hallinto	15
Asiantuntijaryhmä	16
Yhteenveto työryhmän ehdotuksista	17

LIITTEET

Urho Kekkonen kuntoinstituuttisäätiön hakemus

UKK-instituutin taloussuunnitelma 1983-85

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan
lausunto

Eriävät mielipiteet

URHO KEKKOSEN KUNTOINSTITUUTTISÄÄTIÖ

Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiö perustettiin 10.4.1980. Säädekirjan mukaan säätiön tarkoitus on edistää ja tukea kuntoiluun liittyvien toimintojen tieteellistä tutkimustyötä sekä lisäksi kehittää yleistä myönteistä suhtautumista kuntoiluun. Sääntöjen mukaan säätiö toteuttaa tarkoitustaan rakennuttamalla kuntoilun tutkimuslaitoksen ja ylläpitämällä sitä, tukemalla taloudellisesti kuntoiluun liittyvien toimintojen tieteellistä tutkimustyötä ja sen tulosten tunnetuksi tekemistä sekä muulla säätiön hallituksen sopivaksi katsomalla tavalla tukemalla ja edistämällä säätiön tarkoituksella. Säätiön hallitukseen kuuluu sääntöjen mukaan vähintään 24 ja enintään 36 jäsentä.

Toteuttaakseen tarkoitustaan säätiö päätti rakentaa tutkimuslaitoksen sekä toimeenpanna tämän rahoittamiseksi kansalaiskeräyksen. Valtioneuvosto teki 2.9.1980 periaatepäätöksen, jossa se ilmoitti osallistuvansa rakentamisen rahoittamiseen ja tutkimuslaitoksen käyttökustannuksiin.

Tampereen kaupunki luovutti säätiölle 18.11.1981 lahjakirjan, jolla se lahjoitti Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiölle Tampereen kaupungin Kaupin kaupunginosassa sijaitsevan noin 4,5 ha:n suuruisen alueen käytettäväksi instituutin rakentamiseen.

Rakennussuunnittelusta säätiö järjesti yhdessä Suomen Arkkitehtiliiton kanssa avoimen arkkitehtuurikilpailun, johon jätettiin 45 työtä. Hallitus valitsi kilpailulautakunnan esityksestä UKK-instituutin toteuttamisen pohjaksi työn n:o 19 "Liikunnan linja" ja valitsi pääsuunnittelijoiksi arkkitehdit Pekka Helinin ja Tuomo Siitosen. Instituutin luonnospiirustukset hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 11.11.1981. Rakennushankkeesta on vuonna 1982 pyydetty urakkatarjoukset. Rakennushallitus, joka toimii rakennuttajana, on esittänyt, että saatujen urakkatarjousten perusteella

on aikaansaataavissa suunnitelmien mukainen tutkimuslaitos, jonka kustannukset ovat 22,9 milj. markkaa vastaten 20 milj. markan kustannustasoa syyskuussa 1980. Urakkatarjoukset ovat voimassa 4.8.1982 asti.

Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiö esitti 17.6.1982 päivätyssä kirjeessä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle, että se asettaisi säätiön käyttöön valtion tulo- ja menoarviossa vuonna 1982 UKK-instituutin rakentamiseen momentille 33.99.55 sisältyvän 4,5 milj. markan määrärahan vuonna 1980 myönnetyn 500 000 markan lisäksi sekä vuodelle 1983 loppuerän valtion avustuksesta sekä ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta säätiö saisi UKK-instituutin toimintakustannuksiin valtionapua vuonna 1982 ja siitä eteenpäin valtioneuvoston periaatepäätöksen puitteissa.

TYÖRYHMÄN TYÖN LÄHTÖKOHDAT

UKK-instituuttiin liittyvät keskeisimmät jo tehdyt päätökset ovat seuraavat:

Valtioneuvoston periaatepäätös 2.9.1980

- Valtio osallistuu tutkimuslaitoksen rakentamisesta aiheutuviin enintään noin 20 milj. markan kustannuksiin määrällä, joka kertyy tarkoitusta varten lyötävän juhlarahan nettotuottona, kuitenkin vähintään 5 milj. markalla.
- Tutkimuslaitoksen käyttökustannuksiin tullaan myöntämään valtionapua valtioneuvoston tarkemmin määräämin ehdoin valtion tulo- ja menoarviossa kansanterveyden edistämiseen käytettävissä olevista määrärahoista. Määrä selvitetään erikseen ottaen huomioon säätiön muut mahdolliset rahoituslähteet.

Periaatepäätöksen mukaisesti vuoden 1980 III lisämenoarvion momentille 33.99.55 varattiin yhteensä 500 000 markkaa UKK-säätiön tutkimuslaitoksen rakentamiseen valtion avustuksen ensimmäisenä eränä.

Valtioneuvoston päätös 1.7.1981:

- Valtioneuvosto hyväksyy UKK-instituuttisäätiön hakemukseen liittyvän säätiön toimintasuunnitelman.
- Valtioneuvosto hyväksyy rakennussuunnitelman.
- Valtionavustuksen loppuerä määrältään noin 7 milj. markkaa, sisällytetään vuoden 1982 ja 1983 tulo- ja menoarvioesityksiin.
- Ennen rakennustöiden aloittamista tulee säätiön esittää ministeriölle selvitys rakennushankkeen kokonaisrahoituksesta.

Edelliseen liittyen vuoden 1982 tulo- ja menoarviossa momentille 33.99.55 varattiin yhteensä 4 500 000 markkaa UKK-säätiön tutkimuslaitoksen rakentamiseen.

Rakennushallitus on 11.5.1982 käsitellyt urakkatarjoukset, todennut ne asiallisiksi, kohtuullisiksi ja esittänyt säätiölle ja edelleen sosiaali- ja terveysministeriölle, että tarjousten perusteella on solmittavissa urakkasopimus, jolla aikanaan syyskuussa 1980 todetulla 20 milj. markan määrärahalla tarjoushetken rakennuskustannusindeksiin korjattuna eli 22,9 milj. markalla on aikaansaataavissa suunnitelmien mukainen toimiva tutkimuslaitos.

Valtioneuvosto on myöntänyt v. 1981 raha-automaattivaroista säätiölle toiminta-avustusta 100 000 markkaa (mom. 33.99.50).

Valtioneuvosto on myöntänyt v. 1982 raha-automaattivaroista säätiölle toiminta-avustusta 100 000 markkaa (mom. 33.99.50).

Instituutin rakentaminen sisältyy valtioneuvoston vuodelle 1982 vahvistamaan työohjelmaan.

Suoritetun kansalaiskeräyksen perusteella säätiöllä on käytävissäään n. 9 milj. markan suuruinen rakennusrahasto hankkeen toteuttamista varten.

Säätiö on jättänyt sosiaali- ja terveysministeriölle 17.6.1982 päivätyn hakemuksen valtioneuvoston myöntämiseksi ja rakennustöiden aloittamisluvan saamiseksi.

Lisäksi työryhmä on lähtökohtana ottanut huomioon eduskunnan lausuman vuoden 1980 III lisämenoarvion yhteydessä siitä, että hallitus ehdottaessaan voimavaroja suunnattavaksi liikunnan ja kansanterveyden tutkimustoimintaan kiinnittää huomiota alan tutkimuslaitosten kehittämistarpeeseen ja toiminnan koordinointiin.

Työryhmä on lähtenyt myös siitä, että vältetään päällekkäisyys Jyväskylän yliopiston tutkimustoiminnan kanssa ja että UKK-instituutin rakentaminen ei vaikeuta Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kehittämistä.

SÄÄTIÖN ESITYS UKK-INSTITUUTIN TOIMINTA-ALUEESTA

Säädöskirjan ja säätiön sääntöjen mukaan varsinaisena tarkoituksena on edistää ja tukea kuntoiluun liittyvien toimintojen tieteellistä tutkimustyötä sekä lisäksi kehittää yleistä myönteistä suhtautumista kuntoiluun.

Alustavat esitykset tutkimusohjelmaksi korostivat lähinnä liikuntafysiologiseksi luonnehdittavaa tutkimusta. Myös esitetyt rakentamissuunnitelmat perustuvat tälle tutkimusohjelmalle. Tämä tutkimuslinja on läheisesti verrattavissa siihen liikuntatieteelliseen toimintaan, jota tehdään Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa.

Säätiö on toimintakertomuksessaan vuodelta 1981 ja hakemukseen liittyvässä toimintasuunnitelmassa todennut, että UKK-instituutti on ehkäisevän ja terveyttä edistävän lääketieteen alan tutkimusta ja tiedonvälitystä harjoittava laitos. Se tuottaa, kokoaa ja välittää käyttöön tietoa siitä, miten elintapojen, erityisesti liikunnan avulla voidaan säilyttää ja parantaa terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäistä sairauksia. Tehtäviään instituutti toteuttaa:

1. Suorittamalla tutkimusta eri elintapojen ja elintapokokonaisuuksien ja niiden muutosten vaikutuksista terveyteen.
2. Edistämällä tiedotustoiminnan avulla terveyttä säilyttävien ja parantavien ja sairauksia ehkäisevien elintapojen ja tottumusten omaksumista. Keskeisen osan tiedotustoiminnasta muodostaa pysyvä näyttely "Toimiva ihminen".
3. Antamalla erityisesti terveydenhuoltohenkilökunnalle täydennyskoulutusta elintapoihin liittyvän terveysneuvonnan pohjaksi.
4. Antamalla ja järjestämällä tutkimustoimintaa tukevalla tavalla ehkäisevän ja terveyttä edistävän lääketieteen alan palveluja.

ESIINTULLEITA ONGELMIA

UKK-instituutti on rakennushankkeena suunniteltu varsin valmiiksi ennen kuin sen toimintaan osana valtakunnallista ja tieteellistä tutkimustehtävää on kiinnitetty riittävästi huomiota. Suunnitteluvaiheessa ei ole virallisesti oltu yhteydessä valtakunnan tiedehallinnon edustajiin. Koska ei ole virallisesti oltu yhteydessä myöskään Tampereen kaupungin alueella olevien terveydenhuollon laitosten ja Tampereen yliopiston kanssa, on yhteistyömahdollisuudet puutteellisesti selvitetty. Edellä mainituilla seikoilla on merkitystä instituutin sijoituspaikan, rakentamissuunnitelman sekä laitehankintojen suhteen.

Sijoituspaikka

Mikäli instituutin toiminta kohdistuu pääasiassa liikuntaan, olisi instituutin tarkoituksenmukaisin sijoituspaikka Jyväskylä, jossa se täydentäisi Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan toimintaa. Samalla vältettäisiin päällekkäisiä investointeja.

Laajasti elämäntavan ja terveyden välisiin suhteisiin kohdistuva tutkimustoiminta sekä koulutustehtävä puoltaisivat sijoittamista Tampereelle. Täällä voitaisiin luoda riittävä yhteistyö Tampereen yliopiston ja sen tutkimus- ja palveluyksiköiden sekä kansanterveystieteen ja biolääketieteen laitoksen sekä täydennyskoulutuskeskuksen kanssa. Samoin voidaan käyttää tutkimustyössä apuna Tampereen kaupungin terveyskeskusta ja Tampereen yliopistollista keskussairaala sekä Tampereen aluetyöterveyslaitosta sekä näiden asiantuntemusta.

Toiminta ja tarkoitus

Toiminta-alueen ja tutkimusohjelmien selkiintymättömyys osana valtakunnallista tieteellistä tutkimustoimintaa on vaikeuttanut toteuttamisohjelman arviointia. Tältä osin suunnittelu on keskeneräinen ja vaatii tarkennusta. Työryhmä esittää oman ehdotuksensa UKK-instituutin tehtäväalueeksi jäljempänä.

Erityisesti ongelmaksi on muodostunut se, että yhteydet terveydenhuoltoon sekä muuhun tutkimustoimintaan ovat puutteellisesti selvitetty. Myöskään jo olemassa olevia kansanterveystyön suunnitteluasiakirjoja mm. valtakunnallista suunnitelmaa kansanterveystyön järjestämisestä vuosina 1982-1986 sekä lääkintöhallituksen terveyskasvatuksesta antamia ohjeita ei ole otettu huomioon. Samoin tältä tutkimusalueelta on valmistunut Suomen Akatemian Elämäntavan terveystutkimuksen työryhmän mietintö (5/1980) ja

YPP-työryhmän mietintö 'Yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnallisia palveluja tukevan tutkimuksen edistäminen' (Komiteanmietintö 1981:27).

Työryhmä on pyrkinyt kartoittamaan kriittisesti kansanterveysystävällisyyteen liittyviä tutkimustarpeita pitäen päämääränä terveyden edistämiseen ja elämäntapoihin liittyvää tutkimusta. Tutkimustyötä tällä alueella tehdään jo nykyisinkin usealla taholla mm. eri yliopistojen kansanterveystieteen laitoksilla ja joissakin yhteiskuntatieteellisissä tiedekunnissa, Kansanterveyslaitoksessa, Kansaneläkelaitoksen tutkimuslaitoksissa (Sosiaaliturvan tutkimuslaitos ja Kuntoutustutkimuskeskus), Alkoholipoliittisessa tutkimuslaitoksessa sekä erilaisina projektityyppisinä tutkimuksina.

Edellä olevan perusteella on tarpeellista, että UKK-instituutin toiminta ja tutkimusohjelma suunnitellaan toteutettavaksi yhteistyössä edellä mainittujen tahojen kanssa.

° Rahoitus

Säätiön esityksen mukaan investoinnin kokonaiskustannukset laitehankintoihin tulisivat olemaan 27,3 milj. mk. Työryhmän lähtökohdan mukaan supistetun ohjelman mukaiset investointikustannukset ovat laitehankintoihin 25 - 26 milj. mk. Säätiö on suunnitellut rahoituksen seuraavasti: rakennusrahastosta 8,7 milj. mk, johon tulee lisäksi valtion avustuksena juhlarahan kokonaistuotto 7,5 milj. mk. Lisäksi säätiö hankkii lainan, jonka takaa Tampereen kaupunki, yhteensä 5,6 milj. mk. Lisäksi 1,1 milj. mk on esitetty saatavan juhlarahan tuotosta korjattuna rakennuskustannusindeksillä. Laitehankinnat yhteensä 4,4 milj. mk säätiö on esittänyt rahoitettavaksi käyttökustannuksina.

Käyttökustannukset vuosina 1983 - 1985 ovat säätiön esityksen mukaan 4,1 - 5,0 milj. mk. Tästä on esitetty saatavan valtion avustuksena vastaavina vuosina 3,8 - 4,5 milj. mk.

Rakentamisen aiheuttaman lainan lyhennyksen ja korkojen kulut ovat vuodessa noin 1 milj. mk ja sisältyvät käyttökustannuksiin.

Säätiö edellyttää, että jo päätetyn 7,5 milj. markan lisäksi toimintaan tarvittaisiin julkisista varoista vuosittain 4 - 5 milj. mk. Tämän rahoituksen järjestäminen on avoin.

Hallinto

Säätiön hallinnossa ei ole sen nykyisessä muodossaan valtion terveydenhuolto- eikä tiedehallinnon edustajia. Niin ikään ei hallinnossa ole tutkijoista koostuvaa tieteellistä elintä, joka käsittelisi tutkimusohjelmiin ja tutkijavalintoihin liittyviä kysymyksiä.

TYÖRYHMÄN SELVITYKSET UKK-INSTITUUTIN TOIMINTA-ALUEESTA

Valtion tiedeneuvosto suositteli keväällä 1979 hyväksymässään tiedepoliittisessa katsauksessa, että yhteiskuntapolitiikkaa ja -palveluja koskevan tutkimuksen rahoitusta lisätään ja sen käyttöä tehostetaan. "Yhteiskuntapolitiisten toimenpiteiden tuloksellisuuden parantamiseksi sekä niiden seuraamiseksi ja arvioimiseksi on tarvetta lisätä tutkimusrahoitusta etenkin julkisia varoja runsaasti sitovilla aloilla."

YPP-työryhmä totesi puolestaan (Yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnallisia palveluja tukevan tutkimuksen edistäminen. Komiteanmietintö 1981:27): "näköpiirissä on tarvetta voida lisätä sitomattomia tutkimusvaroja terveydenhuollon toiminta-analyyttiseen tutkimukseen" ja edelleen "Tällaisen tutkimus- ja kehittämismäärärahojen määrä valtion terveydenhuoltomenoista on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana vähentynyt, vaikka erityisesti niukentuneen resurssikasvun aikana tulisi juuri sisällön kehittämiseen ja

toiminnan tuloksellisuuden arviointiin tähtäävää tutkimusta ja kehitystyötä voimistaa". Mietinnössä todetaan edelleen, että tutkimuksen hyväksikäyttöä voidaan kehittää paitsi suuntaamalla itse tutkimusta relevanteille alueille myös lisäämällä tutkimustiedotusta sekä parantamalla tutkijoiden ja tutkimuksen hyväksikäyttäjien välisiä yhteyksiä sekä nostamalla henkilökunnan tieteellistä tasoa jatko- ja täydennyskoulutuksen avulla.

Valtakunnallisissa suunnitelmissa kansanterveystyön ja sairaanhoitolaitosten toiminnan järjestämisestä on eräänä yleistavoitteena terveellisiin ja turvallisiin elintapoihin ohjaavan terveystutkimuksen kehittäminen (esim. lääkintöhallituksen ohjekirje: Terveystutkimuksen tehostaminen 1978). Suunnitelmissa korostetaan sisältöjen, menetelmien ja seurannan kehittämistä ja yleensä tutkimus- ja kehittämistoiminnan merkitystä.

Nimetessään elämäntavan terveystutkimuksen yhdeksi kansanterveystutkimuksen painosuunnaksi 1980-luvulla valtion lääketieteellinen toimikunta totesi mm., että "yksittäiset elintavat ja tottumukset kasautuvat usein yksilölle, väestöryhmille ja kulttuureille ominaisiksi kokonaisuuksiksi, joiden piirteet terveyden kulumisen ja vahvistumisen kannalta ovat yhteydessä koulutukseen, ammattiasemaan ja yleisemmin elämisen ehtoihin" (Elämäntavan terveystutkimuksen työryhmän muistio. Suomen Akatemia 5/1980). "Yksittäisten tapojen ja tautien tutkimus eivät yksin riitä vastaukseksi ajankohtaisiin ongelmiin". Terveystutkimuksesta lääketieteellinen toimikunta totesi: "Lyhytaikaisten, yhteisön tavoitteista ja toiminnasta suhteellisen irrallisten terveystutkimusten vaikutukset väestön terveystapoihin ovat olleet melko vähäisiä ja lyhytkestoisia."

Yllämainittujen valtion yleis- ja tiedehallinnon piirissä syntyneiden asiakirjojen sekä työryhmän tekevien täydentävien selvitysten valossa on olemassa perusteltu tarve

kehittää maassamme sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla elämäntavan terveystutkimusta ja siihen läheisesti liittyvää terveystutkimuksen sisältöön, toimintamuotoihin ja arviointimenetelmiin kohdistuvaa tutkimusta ja tutkimukseen perustuvaa jatko- ja täydennyskoulutusta ja tiedotusta. Tutkimuksen tulee tapahtua yhteistyössä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja terveysviranomaisten kanssa ja se on luonteeltaan sovellettua. Tutkimus liittyy läheisesti kansanterveystieteeseen ja edellyttää yhteiskuntatieteellistä ja kasvatustieteellistä asiantuntemusta.

Tämä perusteltu tutkimustarve on pitkälti yhteneväinen Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön ilmaiseman toiminta-ajatuksen kanssa.

TYÖRYHMÄN ARVIO SÄÄTIÖN HAKEMUKSESTA (17.6.1982)

Hakemus painottuu Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön säädekirjassa tarkoitettuun toimintaan. Hakemuksessa esitetty tutkimusohjelma on ristiriidassa rakennettavien tilojen, laitehankintojen ja henkilöstöohjelman kanssa. Suunnittelussa ei ole otettu huomioon alueella olevien voimavarojen hyödyntämistä. Tämänkin takia on perusteltua, että suunnitelmat tarkistetaan toimintaa vastaaviksi.

Perustamiskustannukset

Varsinaisten rakennuskustannusten osalta suunnitelma on aikaisemmin tehtyjen päätöksien rajoissa. Säätiö on esittänyt rakennuskustannuksiin tarkoitettua valtionapua (juhlarahan tuotto) korotettavaksi rakennuskustannusindeksillä, mistä aiheutunut 1,1 milj. markan valtionavun lisäys ei työryhmän käsityksen mukaan sisälly aikaisemmin valtionavusta tehtyihin periaatepäätöksiin. Laite- ja kalustehankinnat on sisällytetty käyttökustannuksiin, mikä ei myöskään ole yleisesti noudatetun käytännön mukaista. Esitetty

rahoitustapa aiheuttaa sen, että laitehankintaohjelma ja lainanhoitokulut muodostavat huomattavan osan käyttökustannuksista eli noin 2 milj. markkaa 5 milj. markan vuotuisista käyttökustannuksista.

Käyttökustannukset

Hakemuksen mukaan instituutin käyttökustannukset tulevat olemaan 4 - 5 milj. markkaa vuosina 1983-85 ja sen jälkeen toiminnan saavutettua täyden laajuutensa noin 5 - 6 milj. markkaa vuodessa. Säätiö esittää, että mainitut varat sisällytettäisiin erillisenä momenttina valtion vuosittaiseen tulo- ja menoarvioon.

Työryhmän käsityksen mukaan käyttökustannusten kokonaisuutta ja rahoituslähdeä ei voida luotettavasti määritellä ennen kuin instituutin toiminta-alue on täsmennetty. Mikäli käyttökustannukset kokonaisuudessaan rahoitetaan valtioneuvoston aikaisemman periaatepäätöksen mukaisesti kansanterveyden edistämiseen tarkoitetuista varoista, pitää työryhmä esitystä liian suurena ottaen huomioon sanotusta rahoituslähteestä rahoitettavat muut kansanterveystyön kannalta tärkeät kansanterveysjärjestöjen toiminnat.

TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET

Toiminta

UKK-instituutin tehtävänä tulisi olla tutkia elämäntavan ja terveyden ("ihmisen kokonaiskunnon") välisiä yhteyksiä ja kehittää menetelmiä, joilla elintapoihin vaikuttamalla voidaan edistää yksilön ja väestön terveyttä. Tehtäväänsä instituutti toteuttaa mm.

1. tutkimalla eri elintapojen ja elintapakokonaisuuksien ja niiden muutosten vaikutuksia terveyteen sekä näiden tapojen määräytymistä,
2. kehittämällä ja arvioimalla menetelmiä, joilla terveys- ja liikuntaneuvonnan avulla voidaan vaikuttaa yksilön ja väestön terveyteen,
3. antamalla erityisesti terveydenhuoltohenkilökunnalle täydennyskoulutusta elintapoihin liittyvän terveysneuvonnan pohjaksi,
4. edistämällä tiedotustoiminnan avulla terveyttä säilyttävien ja parantavien elintapojen ja -tottumusten omaksumista,
5. antamalla ja järjestämällä tutkimustoimintaa tukevalla tavalla ehkäisevän lääketieteen alan palveluja.

Pääosa toiminnasta tulisi näin ollen olemaan ns. soveltavaa tutkimusta kansanterveystyön alueella, mikä merkitsee yhteistyön tarvetta sekä tutkimusohjelmien laatimisessa että tulosten hyödyntämisessä terveydenhuoltohallinnon kanssa. Erityisen tärkeänä työryhmä pitää yhteistoimintaa lääkintöhallituksen, Kansanterveyslaitoksen ja Kansaneläkelaitoksen kanssa. Tampereella sijaitsevan instituutin tulee sopia yhteistyöstä Tampereen yliopiston, Tampereen yliopistollisen keskussairaalan ja Tampereen kaupungin terveystakeskuksen kanssa. Tampereen yliopiston yhteiskuntakeskeinen toimintaperiaate lääketieteen ja kansanterveystieteen alueella tukee yhteistyötä UKK-instituutin kanssa. Samalla tulee sopia keskuskirjastopalveluista, ATK-palveluista, henkilöstöjärjestelyistä, täydennyskoulutuksen järjestämisestä sekä tarvittavien erikoistutkimuspalveluiden saamisesta ja myös luentosalien käytöstä.

Toiminnan järjestäminen

Tutkimustoiminnassa painopistealueet vaihtuvat ja useasti tutkimukset ovat projektiluonteisia. Tämän vuoksi on perusteltua rakentaa UKK-instituutin toiminta siten, että osa

tutkimustyöstä tehdään pysyvässä virassa olevien tutkijoiden toimesta (esimerkiksi noin kolmasosa) ja osa projektiluonteisina ja määräaikaisina tutkimuksina. Tämä merkitsee sitä, että osa käyttövaroista ja tutkijan viroista tulee olla käytettävissä projektityyppisinä.

Projektityyppiset tutkimustyöt pyritään osaksi rahoittamaan kullekin tutkimukselle haettavalla erillisrahoituksella (Suomen Akatemia, Kansaneläkelaitos, alkoholi- ja tupakkatutkimusvarat, Työsuojelurahasto, erilaiset muut tutkimustoimintaa rahoittavat lähteet).

Käyttökustannukset

Käyttökustannukset vuosina 1983 - 1985 ovat säätiön esityksen mukaan 4,1 - 5,0 milj. mk. Tästä on esitetty saatavan valtion avustuksena vastaavina vuosina 3,8 - 4,5 milj. mk. Rakentamisen aiheuttaman lainan lyhennyksen ja korkojen kulut ovat vuodessa noin 1 milj. mk ja sisältyvät käyttökustannuksiin.

Tarkastellessaan instituutin vuosittaisia menoja ja niiden rahoitusta työryhmä on todennut, että käyttötalousmenojen luotettava rahoitus voidaan perustaa ainoastaan hallituksen aikaisemmin tekemään periaatepäätökseen. Päätöksen mukaan käyttötalousmenot rahoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa kansanterveyden edistämiseen käytettävissä olevista määrärahoista, eli Raha-aytomaattiyhdistyksen tuotosta. Sosiaali- ja terveysministeriön taholta on työryhmälle ilmoitettu, että Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta voidaan UKK-instituutin käyttökustannuksia rahoittaa enintään 1 - 2 milj. mk vuodessa. Vajaus olisi 3 - 4 milj. mk/vuosi. Mikäli valtioneuvoston päätöksen mukaista käyttökustannusten rahoitusta ei Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta voida järjestää, olisi luotettava vaihtoehto erillisen määrärahan esittäminen valtion tulo- ja menoarvioon tarkoitusta varten, mikä sisältäisi myös laitehankintakustannukset ja lainan

hoitokulut. Mikäli tätä vaihtoehtoa ei voida toteuttaa, tulisi toisena vaihtoehtona kysymykseen rakentamissuunnitelmien oleellinen supistaminen. Työryhmän käsityksen mukaan tämä on mahdollista, mutta merkitsee tehtyjen päätösten muuttamista ja suunnittelun aloittamista uudelta pohjalta. Kolmantena vaihtoehtona on toiminnan aloittamisen porrastus pidemmälle aikavälille. Työryhmä katsoo kuitenkin, että toimivan tutkimuslaitoksen henkilöstön vähimmäistarve on n. 20. Käyttökustannusten liikkumavara arvioidaan vuosittain.

Perustamiskustannukset

Säätiö on esittänyt, että instituutin rakentaminen suoritetaan alkuperäisen ohjelman mukaisesti, jonka kustannusarvio on 22,9 milj. markkaa. Työryhmä on selvittänyt, millä edellytyksillä rakentamishanketta voidaan supistaa jo tehtyjen urakkatarjousten perusteella. Selvitysten mukaan on mahdollista, että rakentaminen voidaan toteuttaa supistetun ohjelman mukaisesti 21 milj. markan suuruisena.

Säätiön esityksen mukaan laite- ja irtaimistohankintojen kokonaiskustannukset ovat yhteensä 4,4 milj. markkaa. Työryhmän käsityksen mukaan kustannuksia voidaan supistaa ottaen huomioon muuttunut toiminta-alue sekä muutoin toteuttamisohjelmassa tehtävät tarkistukset.

Säätiön esityksen mukaan investoinnin kokonaiskustannukset laitehankintoihin tulisivat olemaan noin 27,3 milj. markkaa ja työryhmä on arvioinut supistetun ohjelman mukaiset investointikustannukset laitehankintoihin 25 - 26 milj. markaksi. Säätiö on suunnitellut rahoituksen seuraavasti: rakennusrahastosta 8,7 milj. markkaa, johon tulee lisäksi valtion avustuksena juhlarahan tuotto 7,5 milj. markkaa. Lisäksi säätiö hankkii lainan, jonka takaa Tampereen kaupunki, yhteensä 5,6 milj. markkaa. Tampereen kaupunki on asettanut lainan järjestelyn ehdoksi sen, että laitoksen toiminnan rahoitus on varmistettu. Lisäksi säätiö on esittänyt

1,1 milj. markkaa saatavan juhlarahan tuotosta korjattuna rakennuskustannusindeksillä. Alustavasti valtiovarainministeriön taholta saadun ilmoituksen mukaan ei juhlarahan tuottoon ole tarkoitus tehdä esitettyä rakennuskustannusindeksin mukaista tarkistusta, joten säätiö joutuisi lisäämään lainarahoitusta vastaavasti ellei valtio lisää rakennuttamisavustusta muulla tavoin.

Hallinto

UKK-instituutin toiminta sinänsä kuuluu terveydenhuollon hallinnon alaan (sosiaali- ja terveysministeriö). Toiminta kuitenkin luonteeltaan liittyy osittain myös valtion tiedehallinnon alueeseen. Hallinnon järjestelyt tulisi suorittaa siten, että myös riittävästi voidaan ottaa huomioon rahoituksesta ja tutkimusohjelmista ja niiden koordinaatioista vastaavat tahot.

Hallinnon järjestelyiksi työryhmä ehdottaa, että säätiön sääntöjä muutettaisiin siten, että säätiön ylläpidosta vastaisi laaja-alaisesti edustettu valtuuskunta ja käytännön toiminnasta hallitus, jossa olisivat myös mukana valtion terveydenhuolto- ja tiedehallinnon edustajat. Tämän lisäksi tulisi tieteellistä toimintaa varten perustaa tieteellinen neuvosto, johon kuuluisivat edustajat ainakin seuraavista tahoista: lääkintöhallitus, Kansanterveyslaitos, Kansaneläkelaitos, Tampereen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Suomen Akatemian lääketieteellinen toimikunta ja opetusministeriön alainen liikuntatieteellinen neuvosto. Tieteellisen neuvoston tehtävänä on hyväksyä tutkimusohjelma ja vastata noudattavasta tutkimusten kehittämislinjasta sekä tutkimustyön yhteensovittamisesta eri alan tutkimusyksiköiden välillä. Tieteellinen neuvosto tekee esitykset instituutin tutkijan toimien täyttämiseksi.

Asiantuntijaryhmä

Jatkotoimenpiteenä työryhmä esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö asettaisi asiantuntijaryhmän seuraamaan UKK-instituutin toiminnan jatkosuunnittelua. Asiantuntijaryhmään tulisi kuulua lääkintöhallituksen, Tampereen yliopiston, Kansanterveyslaitoksen, Suomen Akatemian ja Kansaneläkelaitoksen edustajat. Aikataulun kiireellisyydestä johtuen on tarpeellista, että asiantuntijaryhmä valmistele yhteistyössä säätiön kanssa UKK-instituutin tutkimusohjelman ja tarkistetun rakentamishojelman sekä laite- ja irtaimistohankintaohjelmat ja henkilöstösuunnitelman.

Lisäksi työryhmä toteaa, mikäli UKK-instituutin toiminta muodostuu edellä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti, niin se osaltaan täydentää sekä Tampereen yliopistossa että Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa tehtävää tutkimustyötä. Tämän perusteella työryhmä katsoo, että valtioneuvosto voi samalla kun se hyväksyy UKK-instituutin toiminnan ja sijoittamisen Tampereelle tehdä eduskunnan vuonna 1980 esittämän lisäbudjettiin liittyvän lausuman perusteella periaatepäätöksen Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kehityksen turvaamisesta.

YHTEENVETO TYÖRYHMÄN EHDOTUKSISTA

Lähtökohdaksi työryhmä on ottanut eduskunnan ja hallituksen kannanotot siitä, että Urho Kekkosen Kuntoinstituutissaatiön toimesta rakennetaan erillinen tutkimuslaitos.

Työryhmä on todennut, että tutkimuslaitos, UKK-instituutti, voidaan rakentaa Tampereelle suoritetun arkkitehtikilpailun pohjalta kuitenkin siten, että rakennussuunnitelmaa jäljempänä mainituin tavoin tarkistetaan ja että tarvittava rahoitus saadaan järjestetyksi.

Työryhmä on todennut, että instituutin tutkimusohjelmaa tulisi selkeyttää ja täydentää. Työryhmä katsoo, että UKK-instituutin tehtävänä tulisi olla tutkia elämäntavan ja terveyden ("ihmisen kokonaiskunnon") välisiä yhteyksiä ja kehittää menetelmiä, joiden avulla elintapoihin vaikuttamalla voidaan edistää yksilön ja väestön terveyttä. Tutkimusalueen täsmennys aiheuttaa tarkistustarvetta henkilöstösuunnitelmassa, rakennussuunnitelmassa ja laitehankintasuunnitelmassa.

Tarkistetusta tutkimusalueesta ja toiminnan luonteesta johtuen säätiö kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan.

Instituutin rakentamisen lähtökohtana voidaan pitää supistettua toteuttamisvaihtoehtoa, joka päättyy 21 milj. markan rakennuskustannuksiin. Huonetilaohjelmaa sekä irtaimiston ja laitteiston hankintaohjelmaa tulisi kuitenkin tarkistaa huomioon ottaen edellä mainittu tutkimusalueen muutos ja yhteistyön järjestäminen Tampereen yliopiston sekä alueen terveydenhuollon laitosten kanssa. Tarkistettu huonetilaohjelma ja irtaimiston ja laitteiston hankintaohjelma valmistetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön asettaman asiantuntijaryhmän ja säätiön kanssa.

Rakentamista ei saa aloittaa ennen kuin sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt tarkistetun huonetilaohjelman sekä irtaimiston ja laitteiston hankintaohjelman.

Säätiön esityksen mukaan investoinnin kokonaiskustannukset laitehankintoihin tulisivat olemaan 27.3 milj. mk. Työryhmän lähtökohdan mukaan supistetun ohjelman mukaiset investointikustannukset ovat laitehankintoihin 25 - 26 milj. mk. Säätiö on suunnitellut rahoituksen seuraavasti: rakennusrahastosta 8,7 milj. mk, johon tulee lisäksi valtion avustuksena juhlarahan kokonaistuotto 7,5 milj. mk. Lisäksi säätiö hankkii lainan, jonka takaa Tampereen kaupunki, yhteensä 5,6 milj. mk. Lisäksi 1,1 milj. mk on esitetty saatavan juhlarahan tuotosta korjattuna rakennuskustannusindeksillä. Laitehankinnat yhteensä 4,4 milj. mk säätiö on esittänyt rahoitettavaksi käyttökustannuksina.

Käyttökustannukset vuosina 1983 - 1985 ovat säätiön esityksen mukaan 4,1 - 5,0 milj. mk. Tästä on esitetty saatavan valtion avustuksena vastaavina vuosina 3,8 - 4,5 milj. mk. Rakentamisen aiheuttaman lainan lyhennyksen ja korkojen kulut ovat vuodessa noin 1 milj. mk ja sisältyvät käyttökustannuksiin.

Tarkastellessaan instituutin vuosittaisia menoja ja niiden rahoitusta työryhmä on todennut, että käyttötalousmenojen luotettava rahoitus voidaan perustaa ainoastaan hallituksen aikaisemmin tekemään periaatepäätökseen. Päätöksen mukaan käyttötalousmenot rahoitetaan valtion tulo- ja menoarviossa kansanterveyden edistämiseen käytettävissä olevista määrärahoista, eli Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta. Sosiaali- ja terveysministeriön taholta on työryhmälle ilmoitettu, että Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta voidaan UKK-instituutin käyttökustannuksia rahoittaa enintään 1 - 2 milj. mk vuodessa. Vajaus olisi 3 - 4 milj. mk/vuosi. Mikäli valtioneuvoston päätöksen mukaista käyttökustannusten rahoitusta ei Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta voida järjestää, olisi luotettava vaihtoehto erillisen

määrärahan esittäminen valtion tulo- ja menoarvioon tarkoitusta varten, mikä sisältäisi myös laitehankintakustannukset ja lainan hoitokulut. Mikäli tätä vaihtoehtoa ei voida toteuttaa, tulisi toisena vaihtoehtona kysymykseen rakentamissuunnitelmien oleellinen supistaminen. Työryhmän käsityksen mukaan tämä on mahdollista, mutta merkitsee tehtyjen päätösten muuttamista ja suunnittelun aloittamista uudelta pohjalta. Kolmantena vaihtoehtona on toiminnan aloittamisen porrastus pidemmälle aikavälille. Työryhmä katsoo kuitenkin, että toimivan tutkimuslaitoksen henkilöstön vähimmäistarve on n. 20. Käyttökustannusten liikkumavara arvioidaan vuosittain.

Edellä mainittuihin kiinteisiin käyttötalousmenoihin tarkoitettun avustuksen lisäksi työryhmä on arvoinut, että instituutti tulee saamaan huomattavan osan projektiluonteisia avustuksia mm. Suomen Akatemialta, Kansaneläkelaitokselta, alkoholi- ja tupakkatutkimusvaroista, Työsuojelurahastosta sekä erilaisista muista tutkimustoimintaa rahoittavista lähteistä. Näiden avustusten puitteissa voidaan palkata tilapäistä henkilöstöä projektiluonteisia tutkimuksia suorittamaan.

Raha-automaattiyhdistyksen varoista haettavan avustuksen myöntämisen ehdoksi tulisi lisäksi asettaa, että käynnistämisen- ja rakentamisvaiheessa säätiö vuosittain esittää tutkimusohjelmansa, toimintasuunnitelmansa ja talousarvionsa sosiaali- ja terveysministeriön vahvistettavaksi.

Työryhmä katsoo, että säätiön sääntöjä tulisi tarkistaa siten, että valtion terveys- ja tiedehallinnon viranomaisien osallistuminen säätiön hallintoon turvataan. Samoin säätiön tulisi perustaa tieteellinen neuvosto, jonka tehtävänä olisi tieteellistä tutkimusta sekä tutkimushenkilöstön valintaa koskevien asioiden käsittely. Tieteelliseen neuvostoon tulisi kuulua edustajat ainakin lääkintöhallituksesta, Kansanterveyslaitoksesta, Kansaneläkelaitoksesta,

Tampereen yliopistosta, Jyväskylän yliopistosta, Suomen Akatemian lääketieteellisestä toimikunnasta, opetusministeriön alaisesta liikuntatieteellisestä neuvostosta sekä tarvittaessa muista vastaavista asiantuntijalaitoksista.

Lisäksi työryhmä toteaa, mikäli UKK-instituutin toiminta muodostuu edellä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti, niin se osaltaan täydentää sekä Tampereen yliopistossa että Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa tehtävää tutkimustyötä. Tämän perusteella työryhmä katsoo, että valtioneuvosto voi samalla kun se hyväksyy UKK-instituutin toiminnan ja sijoittamisen Tampereelle tehdä eduskunnan vuonna 1980 esittämän lisäbudjettiin liittyvän lausuman perusteella periaatepäätöksen Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kehityksen turvaamisesta.

17.24.21/82

18.11.1982

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Valtioneuvosto on presidentti Urho Kekkosen 80-vuotispäivän yhteydessä 2.9.1980 tehnyt periaatepäätöksen siitä, että valtio osallistuu Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön

toimesta liikunnan terveydellisten vaikutusten tutkimusta ja tiedon hyväksikäyttöä edistämään perustettavan tutkimuslaitoksen rakentamisesta aiheutuviin, enintään noin 20 miljoonan markan kustannuksiin määrällä, joka kertyy tarkoitusta varten lyöttävän juhlarahan nettotuottona, kuitenkin vähintään 5 miljoonalla markalla. Edelleen valtioneuvosto on päättänyt, että tutkimuslaitoksen käyttökustannuksiin tullaan myöntämään valtionapua valtioneuvoston tarkemmin määräämin ehdoin valtion tulo- ja menoarviossa kansanterveyden edistämiseen käytettävissä olevista määrärahoista. Valtionavun määrä selvitetään erikseen ottaen huomioon säätiön mahdollisuudet saada laitoksen käyttökustannuksiin rahoitusta muista lähteistä.

Hanke on edistynyt seuraavasti: UKK-instituutti, joka harjoittaa tutkimusta ja tiedonvälitystä ehkäisevän ja terveyttä edistävän lääketieteen alalla tuottamalla, kokoamalla ja välittämällä käyttöön tietoa siitä, miten elintapojen, erityisesti liikunnan avulla voidaan säilyttää ja parantaa terveyttä ja toimintakykyä ja ehkäistä sairauksia, on aloittanut toimintansa liitteistä ilmenevällä tavalla. Instituuttirakennus on suunniteltu ja sitä koskeva urakkakilpailu pidetty. Rakennushallitus on esittänyt, että urakkatarjousten perusteella on aikaansaataavissa suunnitelmien mukainen tutkimuslaitos, jonka kustannukset ovat 22,9 miljoonaa markkaa vastaten 20 miljoonan markan kustannustasoa syyskuussa 1980, ja suosittelee urakkasopimuksen allekirjoittamista, mikä on tehtävä tarjousten voimassaoloajan puitteissa 4.8.1982 mennessä.

Instituutin vuotuiset käyttökustannukset tulevat olemaan 4-5 miljoonaa markkaa vuosina 1983-85 ja sen jälkeen toiminnan saavutettua täyden laajuutensa noin 5 miljoonaa markkaa vuodessa. Vuosina 1983-85 summaan sisältyvät irtokalusteiden ja tutkimuslaitteiden kustannukset.

Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiö esittää kunnioittaen, että sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

asettaisi säätiön käyttöön valtion tulo- ja menoarviossa vuodelle 1982 UKK-instituutin rakentamiseen momentille 33.99.55 sisältyvän 4,5 miljoonan markan määrärahan vuonna 1980 myönnetyn 500.000 markan lisäksi sekä vuodelle 1983 loppuerän valtion osuudesta liitteenä no. 1 olevan 24.5.1982 päivätyn taloussuunnitelman mukaisesti

sekä

ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta säätiö saisi UKK-instituutin toimintakustannuksiin valtionapua vuodelle 1982 ja siitä eteenpäin valtioneuvoston periaatepäätöksen puitteissa liitteenä no. 1 olevan 24.5.82 päivätyn vuosia 1983-85 koskevan taloussuunnitelman mukaisesti sekä sen jälkeen vuosittain nykyistä 5 miljoonaa markkaa vastaavan summan. Ottaen huomioon säätiön toiminnan luonteen ja pitkäjänteisyyden olisi toivottavaa, että yllämainitut käyttövarat sisällytettäisiin erillisenä momenttina valtion vuosittaiseen tulo- ja menoarvioon.

Säätiön hallituksen tarkoituksena on tehdä lopullinen päätös Instituutin rakennustöiden aloittamisesta heti saatuaan ministeriön myönteisen kannanoton edelläesitettyihin kohtiin.

Helsingissä 17. päivänä kesäkuuta 1982

URHO KEKKOSEN KUNTOINSTITUUTTISÄÄTIÖ

Liitteet 1 - 7.

24.5.1982

UKK-INSTITUUTIN TALOUSSUUNNITELMA 1983-85

RAKENNUS

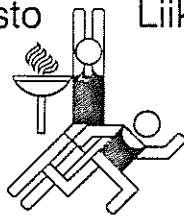
Kustannukset:	22,9 mmk (rakennushallituksen kirje ja laskelmat liittinä)	
Rahoitus:	Säätiön rakennusrahasto	8,7 mmk
	Valtion avustus (juhlarahan tuotto 7,5 mmk korjattu- na rakennuskustannusindeksillä)	8,6 mmk
	Laina (hankkii ja takaa Tampereen kaupunki edellyttäen, että toimintarahoitus on varmistettu)	5,6 mmk
	Yhteensä	22,9 mmk

TOIMINTA

Kustannukset:	1982 mmk	1983 mmk	1984 mmk	1985 mmk
Laitteet, kalustot, tarvikkeet	0,2	1,9	1,6	1,0
Henkilöstö	0,9	0,9	1,6	2,7
Pääomakulut	-	1,0	1,0	1,0
Kiinteistökulut	-	0,2	0,2	0,2
Muut kulut	0,4	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,5	4,1	4,5	5,0

Erittelyt laitehankinta- ja henkilöstökuluista liitteinä. Toimintakulut ovat vuodesta 1986 alkaen n. 5 mmk vuodessa.

Rahoitus:	1982 mmk	1983 mmk	1984 mmk	1985 mmk
Omat tuotot	0,5	-	0,1	0,2
Lahjoitukset	-	0,1	0,1	0,1
Tutkimusapurahat ja -avustukset	0,5	0,2	0,2	0,2
Valtionavustus	0,5	3,8	4,1	4,5
Yhteensä	1,5	4,1	4,5	5,0

Jyväskylä

Liikuntatieteellisen tiedekunnan
lausunto UKK-kuntoinstituutti-
suunnitelmasta

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta on pitänyt hyvänä ajatuksena kunnioittaa presidentti Urho Kekkonen syntymäpäivää edistämällä liikunnan ja kansanterveyden tutkimusta. Tiedekunnan käsityksen mukaan kuntoinstituuttihanke on merkittävä lisäys liikunta- ja terveystieteellisen tutkimuksen voimavaroihin. Tiedekunta ei kuitenkaan voi yhtyä niihin esityksiin, joita Urho Kekkonen kuntoinstituuttisäätiö on esittänyt hankkeen toteuttamiseksi ja haluaa kunnioittavasti todeta seuraavaa.

Liikuntatieteellinen tiedekunta korostaa sitä, että Suomessa on harjoitettu liikuntatieteiden alalla niin kuin muissakin tieteissä jo melko kauan pitkäjänteistä, suunnitelmallista tiedepolitiikkaa. Valtakunnallisella tasolla tiedepolitiikkaa on toteutettu mm. Valtion liikuntatieteellisen toimikunnan (nykyään neuvosto) ja Valtion lääketieteellisen toimikunnan kehittämisohjelmien avulla. Myös suurimmilla tutkimusyksiköillä, kuten esim. liikuntatieteellisellä tiedekunnalla ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiöllä on omat tutkimuspoliittiset ohjelmansa. Tiedekunta on julkaissut

äskettäin kehittämishjelmansa, jolla sen koulutusta ja tutkimusta rajoittavat tärkeimmät puutteet on tarkoitus korjata. Tiedekunta pitää tervetulleena kansalaisaktiivisuuteen perustuvaa tutkimuksen edellytysten parantamista. Samalla tiedekunta kuitenkin haluaa painottaa, että spontaanisti syntyneet hankkeet eivät saa häiritä pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen tutkimuspolitiikan toteuttamista.

Tiedot UKK-kuntoinstituutin toimintasuunnitelmista ovat olleet niukkoja ja vaihtelevia. Vuoden 1981 toimintakertomuksen mukaan "se tuottaa, kokoaa ja välittää tietoa siitä, miten elintapojen, erityisesti liikunnan avulla, voidaan säilyttää ja parantaa terveyttä ja toimintakykyä ja ehkäistä sairautta". Näitä tehtäviä kuntoinstituutti toteuttaa 1) tekemällä tutkimusta, 2) harjoittamalla tiedotustoimintaa, 3) antamalla täydennyskoulutusta ja 4) tarjoamalla terveyttä edistäviä lääketieteen alan palveluja.

Nämä toiminnat sinänsä ovat kannatettavia, mutta niiden toteuttamiseksi ei Suomessa tarvita sellaista laite-, tila- ja henkilöstösuunnitelmaa, jonka kuntosäätiön käyttämät asiantuntijat ovat laatineet. Kuntoinstituutisäätiön suunnittelemaa tutkimusta tehdään usealla muulla paikkakunnalla kuin Tampereella, erityisesti Jyväskylässä. Itse asiassa Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö on perustettu toteuttamaan juuri edellä mainittuja tavoitteita ja ne ovat tärkeä osa myös liikuntatieteellisen tiedekunnan toimintaa. Laitesuunnitelma on päällekkäinen jo olemassaolevien laitosten, mm. liikuntatieteellisen tiedekunnan laitteiden kanssa eikä siten edusta mitään uutta lähestymistapaa liikunnan ja terveyden tutkimukseen. Henkilöstösuunnitelma puolestaan on osin ylimitoitettu ja eräiltä osin puutteellinen esitettyjen tutkimustehtävien toteuttamiseksi.

Kuntoinstituuttisäätiö korostaa tutkimustoiminnassaan kokonaisvaltaisen elintapojen ja terveyden yhteyksien tutkimuksen merkitystä. Tiedekunta on samaa mieltä elintapojen tutkimuksen tärkeydestä, mutta toteaa samalla, että esitetty perusfysiologiaa perinteisesti korostava henkilö- ja laitesuunnitelma ei anna riittäviä mahdollisuuksia monitieteistä lähestymistä edellyttävän elintapojen ja terveyden yhteyksien tutkimukselle.

Jyväskylässä liikuntatieteellisellä ja siihen liittyväällä lääketieteellisellä tutkimuksella on oloissamme pitkä perinne. Systemaattinen tutkimus alkoi 1960-luvun alussa ja se voimistui, kun Jyväskylän silloiseen Kasvatustieteelliseen korkeakouluun perustettiin Liikuntakasvatuksen opintosuunta 1963 ja liikuntatieteellinen tiedekunta Jyväskylän yliopistoon 1968. Yksityiset liikunta-alan tutkimusyhdistykset yhtyivät v. 1970 Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiöön. Liikuntatieteellisessä tiedekunnassa ovat virkoina edustettuina tärkeimmät liikuntatieteiden alueet, mm. maan ainoat liikuntalääketieteen ja terveystieteiden virat. Tiedekunnan viidestä koulutuslinjasta kaksi, kansanterveystyön ja fysioterapian linjat, suuntautuvat terveydenhuollon alueelle. Lääketieteellistä asiantuntemusta on lisäksi käytettävissä Keski-Suomen keskussairaalassa, yliopiston biologian laitoksella ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön Urheilu- ja kuntotutkimuskeskus Peurungassa. Liikuntatieteellistä ja siihen liittyvää terveystieteellistä tutkimusta varten on Jyväskylässä tutkimustilaa liikuntatieteellisen tiedekunnan rakennuksessa ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön tiloissa. Yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa on tiedekunnalle suunnitteilla lisää tutkimustiloja Hippoksen urheilupuistoon (liite 1 ja 3).

Vaikka Jyväskylässä on vielä monia puutteita tutkimustyön edellytyksissä, on siellä jo pitkään toteutettu väestötasoista liikunnan ja terveyden yhteyksiä selvittävää tutkimusta. Esimerkkinä lukuisista hankkeista voidaan mainita laaja Suomen Akatemian rahoittama aikuisväestön toimintakykyisyyden ja terveyden tutkimus, joka on parhaillaan käynnissä.

Myös tietopalvelu- ja tiedotustoiminnalla on Jyväskylässä perinteitä. Jyväskylässä sijaitsee Liikuntatieteen valtakunnallinen keskuskirjasto, mikä sinänsä on sekä tutkimus- että tietopalvelutoiminnan tärkeä edellytys. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiön osana ja Jyväskylän yliopiston kirjaston yhteydessä toimii Liikunnan ja kansanterveyden tietopalvelu (2 informaattikkoa), jonka tehtävänä on liikuntaa ja kansanterveyttä koskevan kotimaisen ja ulkomaisen tiedon levittäminen. Tutkimustyö vaatii tuekseen välttämättä tieteellisen kirjaston. Uuden kirjaston perustaminen ja erillisen kirjaston ylläpito on erittäin kallista.

Täydennyskoulutus kuuluu kiinteästi tiedekunnan tehtäviin ja sitä varten on tiedekuntaan perustettu Liikunnan ja terveystieteiden täydennyskoulutuskeskus. Täydennyskoulutuksen tarve maassamme on suuri, joten sitä on syytä antaa useassakin laitoksessa. Tiedekunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että täydennyskoulutus niinkuin muukin koulutus edellyttää pedagogista lähestymistä ja sen tulisi muutenkin olla kiinteässä yhteydessä muuhun koulutukseen.

Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö on Jyväskylässä erikoistunut palvelutoimintaan ja palvelututkimukseen. Perinteisesti urheilijoille ja kuntoilijoille annettujen testaus- ja terveystieteiden lisäksi alkaa säätiössä varhaiskuntoutustoiminta ja siihen kohdistuva tutkimustyö.

Lisäksi on todettava, että Jyväskylän yliopiston campusella ja sen yhteydessä sijaitsevassa Hippoksen urheilupuistossa on kohtalaisen runsaat ja monipuoliset liikuntatilat (liite 1). Tiedekunnan toisen rakennusvaiheen toteuduttua lisääntyvät myös liikuntatilat. Tällöin on tarkoitus yhdistää tiedonsiirtokaapeleilla kaikki alueella olevat liikuntatilat tutkimusrakennukseen, jolloin niiden käyttö tutkimuskäyttöön helpottuu (ks. Liikunta- ja tutkimushalli, liite 3). Vaikka seminaarihuoneista on pulaa, on tiedekuntarakennuksessa jonkin verran luentosalitilaa yli oman tarpeen. Campus-Hippos-alueella on 7 kahvilaa.

Korostaen edellä esitetystä erityisesti Jyväskylässä olevaa monipuolista asiantuntemusta, pitkää tutkimusperinnettä, alan keskuskirjaston olemassa oloa, hyviä liikuntatiloja ja jo olemassa olevia tutkimustiloja ja -laitteita liikuntatieteellinen tiedekunta ehdottaa, että Urho Kekkosen kuntoinstituutti sijoitettaisiin Jyväskylään. Jyväskylässä ovat Tamperetta paremmat mahdollisuudet toteuttaa monitieteiseen tutkimusotteeseen perustuvaa elintapojen, kuntoliikunnan ja terveyden yhteyksien tutkimusta. Lisäksi tiedekunta korostaa sitä, että rakentamalla kuntoinstituutti Jyväskylään voitaisiin tavoitteiksi asetetut toiminnat toteuttaa paitsi tehokkaammin, myös halvemalla.

UKK-kuntoinstituutin tilaohjelmasta voitaisiin Jyväskylässä toteutettuna jättää pois koulutus-, kongressi- ja näyttelytilat, ravintolatilat ja suurimmalta osin liikuntatilat eli yhteensä noin 1200-1400 m². Mikäli tilojen käytöstä päästään yhteistyösopimukseen tiedekunnan ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön kanssa voitaneen myös eräitä tutkimustiloja tarkentaa ja supistaa. Vastaavasti pienenevät myös lisätilat kuten aulat yms. Tinkimättä kuntoinstituutin toiminta-ajatuksista voitaisiin kuntoinstituutti toteuttaa fyysisesti nykyisiä suunnitelmia lähes puolta pienempänä.

Yhteistyösopimuksesta riippuen voisi olla mahdollista supistaa myös joitakin tiloja tiedekunnan toisen vaiheen rakennuksesta. Näin ollen valtiolle koituva kustannussäästö olisi huomattava. Supistetun rakennuksen käyttökustannukset olisivat luonnollisesti myös halvemmat.

UKK-kuntoinstituutti voitasiin toteuttaa Jyväskylässä fyysisesti ja hallinnollisesti itsenäisenä laitoksena. Instituutin hallinto pitäisi kuitenkin järjestää siten, että se takaa hyvät yhteistyömahdollisuudet. Kun kuntoinstituutin ja osittain tiedekunnan toisen rakennusvaiheen suunnitelmat vielä voidaan tarkistaa siten, että turhaa päällekkäisyyttä ei esiinny ja että kokonaisuus on mahdollisimman tarkoituksenmukainen, syntyisi kuntoinstituutin, tiedekunnan ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätöön tiloista ja toiminnoista liikunta- ja terveystieteen tiedecampus, mikä tällä alalla olisi niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin ainutlaatuinen tutkimuskeskus.

Tiedekunta ei voi nähdä asiaperusteita UKK-kuntoinstituutin sijoittamiseksi Tampereelle. Perusteluna esitetty lääketieteellinen tiedekunta ei voi olla riittävä eikä asiallinen syy sen vuoksi, että suunniteltu kuntoinstituutti ei tulisi sijaitsemaan lääketieteellisen tiedekunnan välittömässä yhteydessä. Lääketieteellistä asiantuntemusta on käytettävissä muillakin paikkakunnilla, myös Jyväskylässä. Instituutin oma laite- ja henkilöstösuunnitelma toistaa vastaavien lääketieteellisten tiedekuntien laitosten laitteet ja henkilöstön ja on myös liikuntatieteellisen tiedekunnan laitteistojen osalta täysin päällekkäinen.

Mikäli UKK-kuntoinstituutti kuitenkin jostain syystä haluttaisiin rakentaa Tampereelle, tulisi nyt suunnittelun perinteisen lääketieteellis-fysiologisen laitoksen rakentamisesta luopua. Lukuisten lääketieteellisten tiedekuntien lisäksi ei kannata rakentaa erillisenä

toimivaa uutta yksikköä. Toisaalta sijoituspaikka Tampereella ja henkilöstö- ja laitesuunnitelmat eivät takaa riittäviä mahdollisuuksia monipuoliseen, monitieteiseen elintapojen, liikunnan ja terveyden yhteyksien tutkimiseen.

Jos kuntoinstituutti päätetään rakentaa Tampereelle, tulisi toiminta-ajatusta vielä harkita. Eräs mahdollisuus olisi keskittyä terveydenhuollon kehittämiseen läheisesti liittyvään, soveltavaan tutkimus- ja kokeilutoimintaan erityisesti liikunta- ja terveysneuvonnan alueella. Tällöin voitaisiin pääosin jättää rakentamatta kalliit fysiologis-kemialliset laboratoriot ja laitehankinnoissa saavutettaisiin huomattavaa säästöä. Samoin tulisi selvittää, mitkä tulevat olemaan mahdolliset yhteistyön muodot Tampereen yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kanssa ja miten tiedekunnan laitteita ja uusia tiloja voidaan käyttää kuntoinstituutin toimintaan.

Lopuksi liikuntatieteellinen tiedekunta haluaa korostaa sitä, että toteutettakoon UKK-kuntoinstituutti missä muodossa ja millä paikkakunnalla tahansa, se ei saa vaarantaa liikuntatieteellisen tiedekunnan perusteltuja rakentamis- ja muita kehittämissuunnitelmia.

Jyväskylässä 12. päivänä heinäkuuta 1982

Risto Telama
dekaani

Risto Nieminen
tiedekuntas sihteeri

Jyväskylän yliopiston campuksen ja Hippoksen urheilupuiston alueen tutkimus- ja liikuntaedellytykset

Tutkimushenkilökunta

Liikuntatieteellinen tiedekunta 17 tutkimustyövuotta (arvio)
(professorit, apulaisprofessorit,
assistentit, yhteensä 24 henkilöä)

Liikunnan ja kansanterveyden edistämis-
säätiö 10 tutkimustyövuotta (arvio)
(lääkäri, tutkija, tutkimuksen apuhen-
kilökunta, yhteensä 10 henkilö)

Tutkimustilat

Liikuntatieteellinen tiedekunta
- nykyinen tiedekuntarakennus 588 m² (osin myös opetuskäytös-
- suunnitteilla oleva tutkimushalli 1995 m² sä)

Liikunnan ja kansanterveyden edistämis-
säätiö
- kaupungin jäähallin yhteyteen syyske-
sällä -82 valmistuvat tutkimustilat 750 m²

Liikuntatilat

Liikuntatieteellinen tiedekunta 1702 m²
(neljä liikuntasalia, squash-kenttä)

Liikunnan ja kansanterveyden edistämis-
säätiö
(uimahalli, jossa kolme allasta, kuntosa-
li)

Jyväskylän kaupunki
(Monitoimitalo, kuplahalli, jäähalli val-
mistuu -82, liikuntahalli suunnitteilla)

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Työryhmän enemmistö esittää valtioneuvoston ja eduskunnan päätösten perusteella UKK-instituutin rakentamista. Suunnitelmat ovat pysyneet sekä rakennus- että käyttökustannusten osalta valtioneuvoston 2.9.1980 tekemän periaatepäätöksen puitteissa. Valtioneuvoston ja eduskunnan päätösten mukaan käyttökustannukset rahoitetaan pääosin valtionapuna kansanterveyden edistämiseen myönnettävistä määrärahoista.

Sosiaali- ja terveysministeriön taholta on työryhmälle ilmoitettu, että po. määrärahoista voidaan tarkoitukseen myöntää vuosittain 1-2 milj. markkaa. Täten työryhmän enemmistö on katsonut, että puuttuva 3-4 milj. markan käyttökustannusten rahoitusta varten tulee menoarvioon esittää erillinen määräraha.

En voi yhtyä mainittuun ehdotukseen, vaan katson, että käyttökustannusten rahoitus tulee pääosin myöntää valtioneuvoston päätösten mukaisesti kansanterveyden edistämiseen myönnettävistä määrärahoista. Eräinä rahoituslähteinä voisivat olla mm. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat sekä Kansaneläkelaitoksen tuki.

Mikäli hankkeen käyttökustannusten, joihin sisältyy suuri osa investointikustannusten koroista ja kuoletuksista, rahoitusta ei voitaisi sosiaali- ja terveysministeriön kannan mukaisesti järjestää kansanterveyden edistämiseen varatuista määrärahoista, tulisi hanke supistaa rahoitusedellytyksiä vastaavaksi.

Helsinki 19.7.1982

Antero Kivi

ERIÄVÄ MIELIPIIDE

Koska en kaikin kohdin voi yhtyä työryhmän enemmistön valitsemaan työn lähtökohtaan ja ehdotuksiin, esitän seuraavan eriävän mielipiteen liitettäväksi työryhmän muistioon.

Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiön säädekirjassa ilmaistu varsinainen tarkoitus "edistää ja tukea kuntoiluun liittyvien toimintojen tieteellistä tutkimustyötä sekä lisäksi kehittää yleistä myönteistä suhtautumista kuntoiluun" ansaitsee kaiken tuen. Alkuperäisen tarkoituksen mukainen on myös työryhmän nyt esittämä täsmennetty tutkimusalue: elämäntavan terveystutkimus. Tällä kansanterveystutkimuksen alueella tarvitaan maassamme lisää tutkimustyötä, mikä edellyttää taloudellisten voimavarojen lisäämistä.

Työryhmän eräänä keskeisimpänä tehtävänä oli "tehdä ehdotus UKK-instituutin käyttökustannusten rahoituksen tarpeesta ja selvittää, mistä eri lähteistä laitoksen käyttökustannusrahoitus voidaan luotettavasti järjestää". Tehtävää vaikeutti se, että kuvatus tutkimusalueen nykyiseen rahoitukseen nähden mittavien varsinaisten toimintakustannusten lisäksi merkittävä osa rahoitustarpeesta johtuu rakennuslainojen hoitokuluista. Kaikki nämä varat tulisi saada julkisista lähteistä. UKK-instituutin koko rahoitus olisi voitava järjestää mielestäni niin, että uusi laitos ei vaaranna jo olemassaolevien osin samalla tutkimusalueella toimivien yksiköiden toiminnan tehostamista ja niiden edelleen kehittämistä. Jos uusi laitos rakennetaan, tulisikin sen tutkimusalueelle maassamme suunnattavien voimavarojen kokonaisuudessaan vastaavasti kasvaa. Työryhmä ei kuitenkaan ole voinut vakuuttavasti osoittaa, miten Urho Kekkonen Kuntoinstituuttisäätiön suunnitelmien mukaisista käyttökustannuksista voitaisiin luotettavasti huolehtia niin, että mainitsemani edellytykset täyttyisivät.

Onkin uudestaan harkittava, miten jo kertyneet varat parhaiten palvelisivat alkuperäistä tarkoitusta. Onhan itsestään selvää, että kansalaiskeräyksen ja juhlarahan tuottona kertyneet varat

käytetään Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön säädekirjassa ilmaistuun alussa siteerattuun tarkoitukseen. Kertyneet varat eivät kuitenkaan riitä esitettyjen suunnitelmien mukaisen uuden tutkimuslaitoksen rakentamiseen sen ylläpitämisestä puhumattakaan. Lisäksi maassamme eri tutkimusyksiköissä on kyseisellä tutkimusalueella riittävät, joskin osin luonnollisesti uudistamista ja laajentamista kaipaavat, toimitilat ja laitteistot. Presidentti Urho Kekkosen syntymäpäivälahjan varsinaisen tarkoituksen ja maamme nykyiset tutkimusedellytykset ja -tarpeet huomioon ottaen olisikin perustelluinta käyttää kertyneet ja valtion niiden lisäksi toivottavasti osoittamat varat suoraan Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön säädekirjassa ilmaistuun toimintaan rakentamatta erillistä uutta tutkimuslaitosta. Tältä pohjalta rakentuvaan tutkimusyhteistyöhön tutkimuksen taloudellinen tukeminen mukaanluettuna tulisi myös Kansaneläkelaitos omalta osaltaan osallistumaan.

Sekä kansalaislahjan pysyväksi tarkoitettu luonne että tavoitteena olevan kansamme kuntoa ja terveyttä edistävän tutkimuksen ratkaiseva tehostuminen toteutuisivat käytettävissä olevien varojen puitteissa parhaiten seuraavalla tavalla. Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiö käyttäisi jo kertyneet varat ja lisäksi valtiolta mahdollisesti saatavan tuen sekä tulevat lahjoitukset ja muut tuotot neljään päätarkoitukseen:

1. kertaluonteisiin useampivuotisiin tehostipendeihin,
2. toistuvasti jaettavaan kunniapalkintoihin ja niihin liittyviin esitelmätilaisuuksiin,
3. tavanomaisiin toistuvasti jaettavaan apurahoihin sekä
4. alan muun toiminnan, mm. kansainvälisten kokousten ja julkaisu-toiminnan tukemiseen.

Tuettavat tutkimusalueet olisivat seuraavat: liikuntatiede, elämäntapaa ja terveyttä koskeva tutkimus, terveyden edistämistä sekä sairauksien ja työ- ja toimintakyvyttömyyden ehkäisyä koskeva tutkimus. 3-5 vuodeksi tarkoitettuina tehostipendeinä (ns. UKK-projektina) jaettaisiin pääomasta 3-4 kappaletta noin 1,5 milj. markan suuruisia apurahoja. Suomalaisille mutta myös ulkomaisille

tutkijoille tarkoitettuina kunniapalkintoina jaettaisiin pääoman tuotosta joka toinen vuosi mainituille tutkimusalueille yhteensä kolme noin 200 000 markan kansainvälistä palkintoa (UKK:n liikuntatieteelliset ja kansanterveyspalkinnot), joihin liittyisi juhla-lava jako- ja esitelmätilaisuus. Tavanomaisella tavalla hakemuksesta myönnettävinä apurahoina mainittuihin tutkimustarkoituksiin sekä ko. alueiden tiedotustoimintaan ja terveyskasvatukseen jaettaisiin pääoman tuotosta vuosittain 600 000 - 700 000 markkaa.

Siinä tapauksessa, että Urho Kekkosen Kuntoinstituuttisäätiön suunnittelema laitos alkuperäisessä tai työryhmän esittämässä supistetussa muodossa rakennetaan ja sen rakentaminen ja toiminta voidaan turvata kokonaan valtion budjetissa osoitettavin varoin, yhdyn kuitenkin pääosaan työryhmän muistion esityksistä. Eri-tyisen tärkeää on varmistaa, että työnjaosta ja tutkimusyhteistyöstä voidaan sopia tällä tutkimusalueella toimivien merkittävien tutkimusyksiköiden kesken. Koska myös Kansaneläkelaitoksen tutkimuslaitokset tekevät tällä alueella huomattavasti työtä, olisi muiden ohella Kansaneläkelaitoksen tutkimustoiminnan edustuksen oltava mukana UKK-instituutin tieteellisessä hallinnossa. Kansaneläkelaitos on tällä tutkimusalueella tulevaisuudessakin yhteistyössä sillä toimivien eri laitosten ja tutkijaryhmien - myös mahdollisen UKK-instituutin - kanssa. Kansaneläkelaitoksen oman tutkimustoiminnan tarpeiden johdosta ei UKK-instituutin käyttömenoja kuitenkaan voida rahoittaa Kansaneläkelaitoksen varoin.

Helsingissä 19.7.1982

Arpo Aromaa